

Režiser in koscenarist filma Steber Matjaž Fistravec in direktor fotografije Tine Perko lansko poletje na svojem delovnem mestu v Steni.

Foto: Marko Prezelj

nemški alpinisti. V tem prvem delu, ki je za igrani film nemara predolg, so prikazani tudi smrt **Klementa Juga** in prenos njegovega trupla v dolino, pa začetki tekmovanja med slovenskimi in nemško-avstrijskimi plezanci v Triglavu, tudi plezanje prvenstvene Skalaške smeri v Steni, ko je Pavla Jesih s soplezalcem **Samom Gostišo** ob nekajdnevnem poslabšanju vremena obtičala pod robom stene. V tem delu tudi prvič nastopi nekakšen »vodnik po filmskem programu«, ki pozneje bolj moti kot povezuje filmsko dogajanje.

Potem se vse v filmski zgodbi odvija nekako tako, kot se je v resnici dogajalo štiri junjske dni leta 1945, vmes pa sledimo dogajanjem v Aljaževem domu v Vratih, kamor so tiste dni po naključju prišli parčki in plezanci, od katerih so predvsem slednji — enako kot se to dogaja še dandanašnji — »nakladali«, kako bodo osvajali stene, prvi pa so opravili tisto, po kar so prišli in nemara še celo nekoliko več.

70 MINUT GORNIŠKEGA DOGAJANJA

Film ni niti kriminalka niti napeta plezalska pustolovščina, ob kateri bi se ježili lasje in bi zastajal dih. Dramatičnega je v filmu pravzaprav malo, nemara pa je še najboljša scena tista, ko Čop v steni odgovarja Jesihovi, kaj bo v dolini delal, ko bosta preplezala to njegovo zadnjo veliko steno: poročil se bo, romantično pripoveduje, in s svojo ženo zahajal v Vrata, od koder bo pregledoval svojo Severno steno Triglava, prav počasi od leve proti desni in nazaj, ter se na postajah tega potovanja spominjal mož, ki so kot prvi preplezali posamezne smeri ali tam končali svoje zadnje plezanje.

Filmski ekipi je izdatno pomagala slovenska vojska, predvsem še posadke helikopterja 15. brigade vojaškega letalstva Slovenske vojske, kajti številčno ekipo in dragoceno opremo je bilo treba varno dan za dnev prevažati in varno izkrcati na lokacije na gori, ki so sicer dostopne le izkušenim gornikom. Gorenjski turnc, Plemenice, pod vrhom Stenarja, vstop v Jugov steber in Bavarska smer so odtlej nova pristajališča helikopterjev Slovenske vojske, ki sta jih vozila pilot **Miklavž Škofič-Maurer** in kopilot **Igor Lainšček** ter tehnika **Zlatko Sardinšek** in **Robert Kobak**.

Prva javna predstavitev filma Steber je bila v ljubljanskem Cankarjevem domu, naslednja na Jesenicah. Ljubitelji gorskega sveta so se tega igranega gorniškega filma zanesljivo razveselili. O drugačnih odmevih na ta film bomo še poročali.

Slutnja

SLAVICA ŠTIRN

*V zraku že čutim
sapice blage,
čutim skrito moč,
ki pregnala bo mrzle vetrove
in oživila skalnate dvore.*

*Šla bom tja gor,
s pogledom objela
prelepi svet,
ki nudi lepoto in mir
za moje otroplo srce.*

Prijatelji stari

VINKO HROVATIČ

*Ko več ne bom mogel hoditi v gore,
ko moj bo nahrbtnik le nemo mi pričal,
da veter sneženi ne bo me več bičal,
bo v gorah še vedno to moje srce.*

*Spomini v knjigi na mnogih straneh
vsa čudežna pota mi bodo vrnil,
kje takrat in takrat in kdo smo bili
po kočah teh hribovskih, skupnih poteh.*

*Prijatelji stari, bom z vami živel,
bom v jutranjih zarjeh v gore vas vabil
na list pa poslednji, da nisem pozabil,
zapisal še zadnjič, kaj vse sem počel.*